

FEKETE PÉTER

TISZASZŐLŐS HELYNEVEINEK TIPOLOGIÁJA*

Abstract: (*The typology of geographical names in Tiszaszőlős*) This study gives examples from a more detailed research on place-names, which examined the geographical names of a Hungarian village, Tiszaszőlős, elaborating the structural elements and typifying them.

It deals with the names both inside and outside the village, but not separating them. The statistics shows the frequency distribution of the certain elements. The original work analyses the names according to their function in becoming the source of family names and dialect words, examines the morphological structure of the stem of nouns etc.

This part contains the hydrographic and farming names of the area.

Vízrajzi nevek

Azokat az alapelemeket sorolom ide, amelyeket vizek vagy eredetileg vizeket jelölő tájrészek jelölésére használt fel a falu lakossága. Azokat az alapelemeket is ide soroltam, amelyek ma nem vizet jelölnek ugyan, de a falu lakossága szemében a vízzel való kapcsolat egyértelmű, világos ma is. A térszínformáknál mutatom be viszont azokat az alapelemeket, amelyek eredetileg ugyan víznevek voltak, de a lakosság szemléletében ez a tény elhomályosult, s ma elsődlegesen térszínformaként tekintik őket.

áztató : 'kender puhítására, fehéritésére használt természetes eredetű vizes gödör'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: növénynév: Kenderáztató /-/-.

Az 1 kihalt név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

* L. Tiszaszőlős helyneveinek tipológiája TK. 1991. 13--15.

csapó : eredetileg 'egy fok kicsapása, kiöntése által vízzel elborított terület', ma 'sík szántó terület található a helyén'.

Egyelemű névként: Csapó /-/-.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

A tapadásos úton keletkezett alapelem 1 egyelemű kihalt névben található meg. A típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a

Megkülönböztető elemként 1 kihalt és 2 élő névben fordul elő. Kicsapó-fok /-/-, Csapó-átjáró, Csapó-járó.

A *csapó* összesen(megkülönböztető elemként is számítva) 4 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,82 %-a. Élő név 2, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

döglött : 'holt ág'.

Egyelemű névként: Döglött.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

A tapadásos úton keletkezett alapelem /Döglött-Tisza/ 1 egyelemű élő névben található meg. Ez a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

ér : eredetileg 'nagyobb vízállás kiágazása', ma'fenék, lapos, esős időben vízállás'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 16 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Lippai-ér /-/-, Pap ere, Oláh-Pap ere /-/-; viszonylagos nagyságot kifejező: Kis-Aszó-ér /-/-, Kis-Pap ere, Nagy-Aszó-ér /-/-, Nagy-Pap ere; külső forma, alak: Rendes-ér /-/-, Görbe-ér /-/-, bizonytalan eredetű: Köhér, Petykér; idegen eredetű: Nóborda ere /-/-; tájrésznev: Kis-fok ere /-/-, Telek-ér /-/-.

A Nóborda ere és a Petykér belterületi név.

A 16 név a típusnak 13,44 %-a, az egész névanyagnak 3,30 %-a. Ma már csak 5 név él, a 16 névnek 31,29 %-a, a típus neveinek 4,20 %-a, az élő neveknek 1,90 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

A nevek további csökkenése várható. A ma még élő nevek sem általánosan ismertek már, még kevésbé általánosan használtak. Az *ér* földrajzi köznévként nem él a lakosság használatában.

Alaki megoldását tekintve az alapelem 6 névben birtokos személyragos. Megkülönböztető elemei: családnév 4, tájrésznev 1, idegen eredetű 1.

Megkülönböztető elemként 7 névben fordul elő: Pap ere farka /-/-, Pap ere-gát /-/-, Pap ere-hajlás /-/-, Pap ere hájja /-/-, Pap-ér-köz /-/-, Pap ere-tó /-/-, Pap ere-zug /-/-.

Ezeket l. alapelemüknél. Valamennyi kihalt név.

Az *ér* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 23 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 4,75 %-a. Élő név 5, az élő neveknek

1,90 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

fenék: eredetileg 'kiszáradt ér, tó medre', ma 'kisebb-nagyobb mélységű hajlat, lapos, esős időben vízállás'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Az alapelem 11 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Czeglédi-fenek, Lippai-fenek /-/-; viszonylagos nagyságot kifejező: Kis-fenek /-/-; növénynév: Sásas-fenek /-/-, Tökös-fenek; a tájrész fekvése: Határ-fenek; külső forma, alak: Görbe-fenek /-/-; a művelési, hasznosítási mód: Halászó-fenek /-/-, bizonytalan eredetű: Lóri-fenek/-/-; tájrésznev: Aranyosi-fenek, Tó-fenek /-/-.

A 11 név a típusnak 9,24 %-a, az egész névanyagnak 2,27 %-a. Ma már csak 4, a fenék neveknek 36,36 %-a él. Ez az élő neveknek 1,52 %-a, az egész névanyagnak 0,82 %-a.

A nevek további csökkenése várható. Az Aranyosi-fenek, a Czeglédi-fenek a Tisza II. építésével teljesen eltűnt. A Tökös-fenek névnek is inkább csak az emléke él, a terület fenék jellege már nem érzékelhető. A Határ-fenek helyett ugyanarra a területre használják a Határ-hát nevet is. A régi *hát* és a mellette levő *fenék* közti térszínforma különbség alig észrevehető.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

fertő: 'sáros, mocsaras terület'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 3 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Balázs-fertő; bizonytalan eredetű: Sós-fertő; tájrésznev: Rókás-fertő /-/-.

A 3 név a típusnak 2,52 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a. Ma is él 2 név, a fertő neveknek 66,66 %-a, a típusnak 1,68 %-a, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

A név teljes kihalása várható. A ma még élő 2 név használata sem általános már. Csak az idősebbek ismerik, s ritkán használják. A Sós-fertő teljesen száraz területű legelő, lapos, csak nagy esők idején áll meg rajta a víz.

Megkülönböztető elemként 1 kihalt névben fordul elő: Sós-fertői-kút /-/-.
L. az alapelemnél.

A *fertő* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 4 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,82 %-a. Élő név 2, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

fok: 'nagyobb vizekből kiágazó árok'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 10 névben található meg. Megkülönböztető elemei: viszonylagos nagyság: Kis-fok, Nagy-fok; háziállatok gyűjtőneve: Ökörscorda-fok /-/-; növényzeti gyűjtőnév: Kiserdő-fok /-/-; keletkezési idejének viszonylagos

kifejezője: Új-fok /--/; külső forma, alak: Görccsös-fok, Rendes-fok /--/; A tájrész eredete, jellemző tulajdonsága, állapota: Ásott-fok /--/, Kicsapó-fok /--/, Sebes-fok /--/.

A 10 név a típusnak 8,40 %-a, az egész névanyagnak 2,06 %-a. Ma is él 3 név, a fok neveknek 30 %-a, a típusnak 2,52 %-a, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

Mind a három élő név /Görccsös-fok, Kis-fok, Nagy-fok/ általánosan ismert és használt. Fennmaradásuk továbbra is valószínű. A *fok* köznévi használata nem jellemző a faluban, az árok szót használják. A *fok* nevek szaporodása nem várható.

Megkülönböztető elemként 7 névben fordul elő: Kis-fok-ere /--/, Kis-foki-átjáró /--/, Kis-fok-járó, Kis-fok-kotú /--/, Kis-fok-lapos /--/, Új-fok-hát /--/, Új-foki-ráta /--/. Ezeket I. alapelemüknél.

A *fok* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 17 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 3,51 %-a. Élő név belőle 4, az élő neveknek 1,52 %-a, az egész névanyagnak 0,82 %-a.

göbe: 'nagy fenék'.

Egyelemű névként: Göbe /--/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

A tapadásos úton keletkezett /Göbe-ér/ alapelem 1 egyelemű kihalt névben található meg. Ez a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a. Megkülönböztető elemként 7 névben fordul elő: Göbe-átjáró, Göbe-ér /--/, Göbe-erdő /--/, Göbe-hát /--/, Göbe-járó, Göbe-kaszáló /--/, Göbe-hát-kaszáló /--/. Ezeket I. alapelemüknél.

A *Göbe* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 8 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,65 %-a. Élő név 2, az élő neveknek 0,76 %-a az egész névanyagnak 0,41 %-a.

kanyar: 'folyókanyarban levő szöglet'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: tájrésznev: Aranyosi-kanyar.

Az 1 élő név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

A név kihalása biztosra vehető. A Tisza II. építésével a kanyar eltűnt, a folyómeder részévé vált.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

kotonya: 'mocsár'.

Egyelemű névként: Kotonya /--/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az alapelem 1 egyelemű kihalt névben található meg. Az 1 név a

típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

kotú : 'piszkos, büdös vízzel, vad növényzettel tele, kerek alakú, igen mély, nagy gödör'.

Egyelemű névként: Kotú.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: tájrésznev: Kis-fok-kotú /--/.

A 2 név a típusnak 1,68 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a. Élő név 1, a típus neveinek 0,84 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Az élő név további fennmaradása valószínű.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

köz : 'két víz, vízág közötti terület'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 3 névben fordul elő. Megkülönböztető elemei: tájrésznev: Pap-ér-köz /--/, Sulymos-köz /--/; helymegjelölő funkcióban: Kis-fok Pap ere köze /--/.

A 3 kihalt név a típusnak 2,52 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a. A Kis-fok Pap ere köze valószínűleg csak alkalmi, hivatalos névadási termék. Helymegjelölő funkciójának minősítettem, nem hagytam ki, mert a hivatalos névadás hatását ismerve élő névként is előfordulhatott /vö. KÁZMÉR, i.m. 9/.

Alaki megoldását tekintve 1 név alapeleme birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme tájrésznev.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

kút : 'ásott, illetve valamilyen emberi beavatkozással létrehozott kút'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 12 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Mészáros-kút; műtárgy, emberi létesítmény: Kakas-kút; képzettséggel keletkezett: Pap-kút /--/; állapot, eredet jellemző tulajdonságai: Fúrott-kút, Kerekes-kút, Salétrom-kút; bizonytalan eredetű: Forrás-kút; tájrésznev, falurésznev: Sásas-kút, Sós-fertő-kút /--/, Sziget-kút /--/, Tökös-kút /--/, Piaci-kút.

A Kakas-kút, Pap-kút, Fúrott-kút, Kerekes-kút, Salétrom-kút, Piaci-kút belterületi nevek.

A 12 név a típusnak 10,08 %-a, az egész névanyagnak 2,47 %-a. Ma is él 7 név, a kút neveknek 58,33 %-a, a típus neveinek 5,88 %-a, az élő neveknek 2,67 %-a, az egész névanyagnak 1,44 %-a.

A kút nevek teljes visszaszorulása várható. A külterületi kutak a termelőszövetkezeti gazdálkodással teljesen elvesztették jelentőségüket, a legelőn /Gyepen/ levő Sásas-kút kivételével már nincsenek is meg. A belterületen vízvezeték van, a régi kutak megszűntek. A vezetékre sűrűn felszerelt nyíl-

vános kutaknak pedig valószínűleg nem is alakul ki nevük.

Megkülönböztető elemként 2 kihalt névben fordul elő: Kút-gödör /-/, Kút-lapos /-/. Ezeket I. alapelemükénél.

A *kút* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 14 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 2,89 %-a. Élő név 7 az élő neveknek 2,67 %-a, az egész névanyagnak 1,44 %-a.

lapály: 'enyhén emelkedő, széles, homokos, "sankos" vízpart'.

Egyelemű névként: Lapály.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: tájrész-név: Csű-lapály.

A ma is élő 2 név a típusnak 1,68 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a, az élő neveknek 0,76 %-a.

A nevek kihalása várható. A *lapály* a Tisza II. építésével eltűnt, az új folyómeder részévé vált, a *Csű-lapály* a Tisza holt ága melletti terület, eredeti jellegét szintén elvesztette.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

morotva: eredetileg a 'Sirok-tó', ma 'hosszú, széles, mély hajlat, lapos'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: falu-név: Szőlősi-morotva /-/.

Az 1 kihalt név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

porong: 'sziget'.

Egyelemű névként: Porong.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 egyelemű élő név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

Fennmaradása valószínű. A Holt-Tisza szigete, megnevezésére szükség van.

Megkülönböztető elemként 1 kihalt névben fordul elő: Porong-sziget /-/.

A *porong* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 2 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,41 %-a. Élő 1 név, az élő neveknek 0,38 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

rapály: 'azonos a lapállal'.

Egyelemű névként: Rapály.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 élő egyelemű név a típusnak 0,34 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

Fennmaradására vonatkozó véleményt I. a *Lapály*.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

rév: 'kompátkelőhely'.

Egyelemű névként: Rév /Rí/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 egyelemű élő név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

Kihalása valószínű. A termelőszövetkezet az átkelőhelyet megszüntette.

Megkülönböztető elemként 1 élő névben fordul elő: Révház /I. az alapelemnél/.

A **rév** összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 2 élő névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,41 %-a, az élő neveknek 0,76 %-a.

sarok: 'folyókanyarban levő szöglet'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: tájrésznev: Aranyosi-sarok.

Az 1 élő név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

A név kihalása várható. A Tisza II. építésével eltűnt a folyókanyar, az új meder része lett.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

sebes: eredetileg 'fok', ma 'szántónak keskeny hajlatú része'.

Egyelemű névként: Sebes /-/-/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

A tapadásos úton keletkezett /Sebes-fok/ 1 kihalt egyelemű név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként 4 kihalt névben fordul elő. Sebes-ráta /-/-/, Sebes-víz /-/-/, Sebes-fok /-/-/, Sebes-oldal. Ezeket l. alapelemüknél.

A **sebes** összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 5 kihalt névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,03 %-a.

szartos: eredetileg 'piszkos, zavaros víz', ma 'szántóterület fenékszerű hajlata'.

Egyelemű névként: Szartos /-/-/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 kihalt egyelemű név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

sziget: eredetileg 'vízzel körülvett terület', ma eredeti jelentésű és 'a környezetéből kiemelkedő hátság terület'.

Egyelemű névként: Sziget.

Alapelemként 10 névben található meg. Megkülönböztető elemei: vi-

szonylagos nagyságot kifejező: Kis-Sziget, Nagy-Sziget, Kis-Borjú-sziget /--/, Nagy-Borjú-Sziget /--/; állatnév: Borjú-sziget: műtárgy, emberi létesítmény: Malom-sziget /--/; esemény: Peres-sziget /--/; bizonytalan eredetű: Farkas-sziget; tájrésznev, folyónév: Porong-sziget /--/, Tisza-sziget /--/.

A 11 név a típusnak 9,24 % -a, az egész névanyagnak 2,27 %. Élő név 5, a *sziget* neveknek 45,45 %-a, a típus neveinek 4,20 %-a, az élő neveknek 1,90 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

Gyarapodása nem várható, csökkenése valószínű. A *Porong* kivételével egyetlen eredeti értelemben vett sziget sincs már a határban.

Megkülönböztető elemként 5 névben fordul elő: Szigethát /--/, Szigetkút /--/, Sziget-szőlő, Kis-Sziget-part /--/, Kis-Sziget-szőlő /--/. Csak 1 név belőlük az élő. Ezeket I. alapelemüknél.

A *sziget* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 16 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 3,30 %-a. Élő név 6, az élő neveknek 2,29 %-a, az egész névanyagnak 1,24 %-a.

tó : eredetileg 'állóvíz', ma 'szántóterület kisebb-nagyobb fenékszerű mélyedésekkel, laposokkal'.

Egyelemű névként: Tó.

Alapelemként 30 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Balázs-tó /--/, Lippai-tó /--/; viszonylagos nagyságot kifejező: Kis-tó, Kis-Köhér-tó /--/, Nagy-Gellért-tó /--/, Nagy-Gyékényes-tó /--/, Nagy-Köhér-tó /--/; növénynev: Sásas-tó /--/, Sulymos-tó /--/, Tökös-tó /--/; külső forma, alak: Kerek-tó /--/; minőség, állapot: Fertő-tó /--/; térbeli viszonyítást kifejező: Szőlő alatti-tó /--/; bizonytalan eredetű: Köhér-tó /--/, Pönkösd-tó, Sós-tó /--/, Tajbok-tó; idegen eredetű: Sirok-tó /--/; tájrésznev: Csontos-tó /--/, Gellért-tó /--/, Halszózó-tó /--/, Rókás-tó /--/, Balázs-halmi-tó /--/, Borjú-sziget-tó /--/, Kis-Páncélos-tó /--/, Lippai-lapos-tó /--/, Nagy-Aszó-tó /--/, Pap ere-tó /--/, Szilvölgyi-tó /--/.

A 30 név a típusnak 26,05 %-a, az egész névanyagnak 6,40 %-a. Élő 5 név, a tőneveknek 19,23 %-a, a típus neveinek 4,20 %-a, az élő neveknek 1,90 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

A legnagyobb megterhelésű vízrajzi köznév, közüle egy sem jelöl ma vizet. Az 5 élő névvel jelölt terület is szántó, a vízre csak az emlékeztet, hogy tavaszi áradáskor vízállás. Az egyéni gazdálkodás idején ezek a szántóterületek külön dűlőt alkottak. Így a névhasználat indokolt volt. Ma már ezek egy-egy nagy táblának a részei. A külön elnevezés szükségtelen. A még élő nevek visszaszorulása is várható.

Megkülönböztető elemként 6 névben fordul elő: Tó-hát, Kerek-tói-ráta /--/, Kis-Tó-hát, Nagy-Tó-hát, Ökör-tó-lapos, Tó-lapos-tér /--/. Ezeket I. alapelemüknél. Élő név belőlük 4.

A *tó* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 37 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 7,64 %-a. Élő név 9 az élőneveknek 3,43 %-a, az egész névanyagnak 1,88 %-a.

torok: eredetileg 'ér torkolata', ma 'szántóterület'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: tájrész-név: Rendes torka /-/-/.

Az 1 kihalt név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Alaki megoldását tekintve birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme tájrész-név.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

úsztató: eredetileg 'állatok fürdetésére szolgáló, nagy vizes gödör', ma a feltételezett helye 'fenékszerű szántóterület'

Egyelemű névként: Úsztató /-/-/.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: állatnév: Juh-úsztató /-/-/.

A 2 kihalt név a típusnak 1,68 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

víz: eredetileg 'fok', ma szántóterület van a helyén.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: jellemző tulajdonság: Sebes-víz /-/-/.

Az 1 kihalt név a típusnak 0,84 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

Összefoglalás: A vízrajzi köznevek megterhelése a legnagyobb. A 26 alapelem /az alapelemnek 22,80 %-a/ 119 névben található meg. A 119 név az egész névanyagnak 24,58 %-a. Ma is élő 39 név, a típus neveinek 32,77 %-a, az élő neveknek 14,88 %-a, az egész névanyagnak 8,05 %-a. A 26 alapelemből élő 15. A 39 élő név az alábbiak szerint oszlik meg: ér 5, dögölt 1, fenék 4, fertő 2, fok 3, kanyar 1, katú 1, kút 7, lapály 2, porong 1, rapály 1, rév 1, sarok 1, sziget 5, tó 4 név. A 39 élő névből ma is vízzel kapcsolatos 20, ebből 7 név kút alapelemű.

A múlt században végrehajtott árvízmentesítés következményeként gyökeres változás történt a külterületen. A különböző eredetű vizek eltűnésével a víznevek száma lecsökkent, ugyanakkor más típusoké megnövekedett. Legfeltűnőbb ez a térszínforma-neveknél /l. ott/, de megtalálható más típusokban is. A nevek további csökkenése várható. A még élő alapelemek legnagyobb részének is megváltozott a jelentése. Szerepüket, funkciójukat elveszítették, nagyobb részben szántóterületek, s ez visszaszorulásukat sietteti.

Önállóan, egyelemű névként található 14 név, a típus neveinek 11,76

%-a /élő 8, kihalt 0/.

A megkülönböztető elemek közül családnév 9, viszonylagos nagyságot kifejező 16, állatnév 4, növénynév 7, műtárgynév 2, a keletkezés viszonylagos idejét kifejező 1, képzettársítással keletkezett 1, a tájrész fekvése 1, külső forma, alak 6, tulajdonság, állapot, hasznosítási mód 12, eszmény 1, térbeli viszonyítás 1, bizonytalan eredetű 10, idegen eredetű 2, helymegjelölő funkciójú 1, tájrésznév /folyónév/ 31.

Figyelemre méltó, hogy ebben a típusban a legtöbb az egyelemű nevek száma. A 14 névből 6 tapadásos úton keletkezett.

Alaki megoldását tekintve 3 alapelem /ér 6, köz 1, torok 1/ 8 névben birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme a 8 névnek: családnév 4, tájrésznév 3, idegen eredetű 1.

Megkülönböztető elemként 11 alapelem 44 névben fordul elő /csapó 3, ér 7, fertő 1, fok 7, göbe 7, kút 2, porong 1, rév 1, sebes 4, sziget 5, tó 6/. Élő név belőlük 11 /csapó 2, fok 1, göbe 2, rév 1, sziget 1, tó 4/. Kihalt 33 név.

A típus alapelemeinek előfordulása összesen /a megkülönböztető szerepben levő alapelemeket is számítva/ 163. Ez az egész névanyagnak 33,47 %-a. Velük együtt a típus élő neveinek a száma 51, az élő neveknek 19,84 %-a, az egész névanyagnak 10,53 %-a.

Gazdálkodástörténeti nevek

Ebbe a csoportba soroltam azokat a földrajzi közneveket, amelyekkel a mezőgazdasági termelésbe bevont vagy az állattartás céljait szolgáló határrezeket jelöli meg a nevet használó közösség.

dűlő: 'szántónak vagy szőlőnek használt határrésznek egy meghatározott, úttal körülhatárolt darabja'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 15 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Fazekas-dűlő /--/, Kuczik-dűlő; családnév keresztnév: Pap Miklós-dűlő; viszonylagos nagyságot kifejező: Rövid-dűlő /--/; térbeli viszonyítás, a megkülönböztető elem /nyelvileg/ jelző: Első-dűlő, Hátulsó-dűlő, Innekső-dűlő, Innenső-dűlő, Középső-dűlő; külső forma, alak: Csonka-dűlő /--/, Csúcs-dűlő /--/; bizonytalan eredetű: Forrás-dűlő /--/, Koldus-dűlő /--/; tájrésznév: Rókás farla-dűlő /--/, Rókás-halmi-dűlő /--/.

A 15 név a típusnak 25 %-a, az egész névanyagnak 3,09 %-a. Élő 7 név, a 15 névnek 46,66 %-a, a típus neveinek 11,66 %-a, az élő neveknek 2,67 %-a, az egész névanyagnak 1,44 %-a.

A 7 élő név közül 5 a zártkertnek nyilvánított, körülkerített Szőlőben

levő dűlők neve. Ezeknek fennmaradása továbbra is várható. A nagyüzemi gazdálkodással az utakkal körülhatárolt dűlők eltűntek, így a ma még élő 2 dűlőnév /a szőlőbeliek kivételével/ kihalása is várható.

Megkülönböztető elemként 2 kihalt névben fordul elő: Csontos-dűlő farka /--/, Gellért-dűlő oldala /--/. Ezeket I. alapelemüknél.

A *dűlő* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 17 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 3,51 %-a. Élő név 7, az élő neveknek 2,67 %-a, az egész névanyagnak 1,44 %-a.

föld: 'megművelt határrésznek, szántónak egy meghatározott darabja'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 13 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Bobory-föld, Klein-föld, Vincze-föld /--/; keresztnév: Levente-föld; viszonylagos nagyságot kifejező: Kis-Kender-föld, Nagy-Kender-föld; növénynév: Kender-föld, Répa-föld; Birtoklás kifejezője: a birtokos közösség: Falu földje; a birtokosok társadalmi osztályára, birtokreformra, birtokrendezésre utaló: Gyalogföld, Proletár-föld; javadalmi föld, a javadalmat élvező foglalkozása: Jegyző-föld; térbeli viszonyítást kifejező, a megkülönböztető elem /nyelvileg/ jelző: Felső-föld.

A 13 név a típusnak 21,66 %-a, az egész névanyagnak 2,68 %-a. Ma is élő 11 név, a *föld* neveknek 84,61 %-a, a típus neveinek 18,33 %-a, az élő neveknek 4,19 %-a, az egész névanyagnak 2,21 %-a.

A *föld* köznévvvel alkotott nevek száma csak kettővel kevesebb a dűlő köznévvvel alkotottakétól, ugyanakkor csak 2 név halt ki közülük. Számuk néhányval még 1945-be, a földosztáskor is szaporodott. Jellemzőjük, hogy a néhány újabb alakulás kivételével nagyobb részben a régi művelési kényszer emlékei, valamint javadalmi juttatások által birtokolt földdarabok. A nagyüzemi gazdálkodás következményeként a teljes kihalásuk várható. Ma már semmiféle funkciót nem töltenek be.

Alaki megoldását tekintve 1 név birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme a falu közössége.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

gyep: 'legelő', egy névben 'falurész'.

Egyelemű névként: Gyep.

Alapelemként 3 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Klein-gyep, valamikor legelő volt, ill. falurész; viszonylagos nagyságot kifejező: Nagy-Gyep: állatnév, háziállatok gyűjtőneve: Csorda-Gyep. A *Klein-gyep* belterületi név.

A 4 élő név a típusnak 6,66 %-a, az egész névanyagnak 0,82 · %-a, az élő neveknek 1,52 %-a.

A 4 név közül 3 ugyanazt a területet jelöli. A Gyep, Csorda-Gyep,

Nagy-Gyep ugyanaz a terület, a háztáji állatok közös legelője. Régen is közös legelő volt. Fennmaradásuk továbbra is valószínű. A Klein-gyep ma beépült falurész, kihalása biztosra vehető.

Megkülönböztető elemként 1 kihalt névben fordul elő: Gyepi-tábla.

A *gyep* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 5 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,03 %-a. Élő név 4, az élő neveknek 1,52 %-a, az egész névanyagnak 0,82 %-a.

kaszáló: 'rét'

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 6 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnev + keresztnév: Kis Jancsi-kaszáló /-/-; tájrésznev: Aranyosi-kaszáló, Domaházi-kaszáló, Dunakunyhó-kaszáló /-/-, Göbe-kaszáló /-/-, Göbe-hát-kaszáló /-/-.

A 6 név a típusnak 10 %-a, az egész névanyagnak 1,23 %-a. Élő 2 név, a kaszáló neveknek 33,33 %-a, a típus neveinek 3,33 %-a, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

A ma még élő két név kihalása is várható. Az Aranyosi-kaszáló által jelölt terület megszűnt a Tisza II. építésével, a folyómeder részévé vált, a Domaházi-kaszálónak sincs semmiféle jelentősége a falu gazdálkodásában, már nem is kaszálónak használják.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

kert: eredetileg 'egyetlen személy tulajdonában álló, családi házzal, gazdasági épületekkel ellátott, nagy, körülkerített terület'. Ma 'több önálló, körülkerített kerttel rendelkező családi házból álló falurész' is.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 8 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnev: Feketekert /-/-, Kleinkert, Székykert /-/-; családnev + -né: Czírjárné kertje; keresztnév: Leventekert, Menyhértkert /-/-, birtoklás kifejezője, a javadalmat élvező foglalkozása: Jegyző-kert; a rajta levő műtárgy: Templomkert. Valamennyi belterületi név.

A 8 név a típusnak 13,33 %-a, az egész névanyagnak 1,65 %-a. Élő név 5, a kert neveknek 62,50 %-a, a típus neveinek 8,33 %-a, az élő neveknek 1,90 %-a az egész névanyagnak 1,03 %-a.

A nevek gyors csökkenése várható. A falurészek nevei háttérbe szorulnak, hivatalos utcanevék vannak, az elnevezés alapjául szolgáló tényezőkre csak az idősebbek emlékeznek. Talán egyedül a Templomkert fennmaradása várható.

Alaki megoldását tekintve a kert 1 esetben birtokos személyragos név. Megkülönböztető eleme családnev + -né képző.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

legelő: 'legelő'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 3 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Cellért-legelő /-/-; tájrésznev: Cellért-háti-legelő /-/-, Sásas-háti-legelő /11/.

A három kihalt név a típusnak 5 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a. Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

ráta: 'kaszálónak egy meghatározott darabja'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 5 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Széky-ráta /-/-; viszonylagos nagyságot kifejező: Nagy-ráta /-/-; tájrésznev: Kerek-tói-ráta /-/-, Sebes-ráta /-/-, Új foki-ráta /-/-.

Az 5 kihalt név a típusnak 8,33 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

rét: eredetileg 'mocsaras, vizes, füves terület' ma 'alacsony fekvésű, nagy területű, hajlatokkal tele szántó', árvizes időben a hajlatok vízállások.

Egyelemű névként: Rét.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: térbeli viszonyítás, /nyelvileg/ jelző : Alsó-rét.

A 2 élő név a típusnak 3, 33 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a, az élő neveknek 0,76 %-a.

A *rét* alapelemű nevek száma nagyon csekély. Oka talán azzal magyarázható, hogy a határnak eredetileg 3/4 részét kitevő réti területen a tavaknak, ereknek, fenekeknek, kaszálóknak, hátaknak stb. alakult ki saját külön nevük.

Megkülönböztető elemként 1 kihalt névben fordul elő: Alsó-rét partja /-/-.

A *rét* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 3 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,62 %-a, élő 2 név, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

tábla: 'szántónak feltört területnek egy meghatározott darabja'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: nővényzeti gyűjtőnév: Gyepi-tábla /-/-.

Az 1 kihalt név a típusnak 1,66 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Az egyetlen név urasági birtokon fordult elő, a korábbi gyep helyén kialakított szántóterületet jelölte.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

telek: eredetileg 'kaszáló, legelő', ma 'szántóterület'.

Egyelemű névként: Telek /-/-.

Alapelemként 2 névben található meg. Megkülönböztető elemei: vi-

szonylagos nagyságot kifejező: Kis-Telek /--/, Nagy-Telek /--/.

A 3 kihalt név a típusnak 5 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

Megkülönböztető elemként 3 kihalt névben fordul elő: Telek alja /--/, Telek-ér /--/, Telek-part /--/.

A *telek* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 6 kihalt névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,24 %-a.

Összefoglalás: A típus 10 alapeleme /az alapelemeknek 8,17 %-a/ 60 névben található meg. A 60 név az egész névanyagnak 12,39 %-a. Ma 6 alapelem 31 névben él. Ez a típus neveinek 51,66 %-a, az élő neveknek 11,83 %-a, az egész névanyagnak 6,40 %-a. A 31 élő név az alábbiak szerint oszlik meg: dűlő 7, föld 11, gyepek 4, kaszáló 2, kert 5, rét 2.

A gazdálkodástörténeti nevek /számukat tekintve/ negyedikként következnek a vízrajzi, térszínforma és a közlekedést szolgáló tájrészek nevei után. A többi típus számban meg sem közelíti ezeket a neveket. Igaz, hogy a gazdálkodástörténeti típus is eléggé elmarad az említett 3 típus mögött /vízrajzi 119, térszínforma 118, közlekedést jelölő 69, gazdálkodástörténeti 60/. A négy típus neveinek száma összesen 366, az egész névanyagnak /484 név/ 75,61 %-a. A fennmaradó 118 név 10 névtípuson osztozik.

Figyelemre méltó, hogy a *dűlő* alapelemű nevek mind az úgynevezett "felső földeken" fordulnak elő, amelyek mindig művelhetők voltak. Az egyelemű és a megkülönböztető elemként használt személynevek is ugyanitt találhatók. Ez is azt a feltevést támasztja alá, hogy a *dűlő* nevek hatósági alkotások. A hivatalnak az adózás miatt a művelhető terület megjelölésére volt nagyobb szüksége. A többi alapelem a *föld* kivételével mind a réti területre vonatkozik. A *föld* nevek egy része régi eredetű, a művelési kényszer emléke /Kender-föld, Répa-föld/, más része az úrbérrendezésre, birtokreformra, javadalmi juttatásokra utal. /Gyalogföld, Proletár-föld, Falu földje, Jegyző-föld/. Vannak egészen friss, 1945, a földosztás utáni alakulások /Bobory-föld stb./ Ha azt is figyelembe vesszük, hogy a *dűlő* nevek között csak 7 az élő, abból is 5 a Szőlőben található, a *föld* nevek között pedig 11 az élő, és közöttük új alakulás is van, akkor KÁZMÉR MIKLÓS tapasztalatához hasonlóan /i. m. 35/ megállapíthatjuk, hogy a *dűlő* nevek fokozatosan háttérbe szorultak, s helyettük a *föld* nevek kerültek előtérbe.

A ma még élő nevek fokozatos visszaszorulása várható. A nagyüzemi gazdálkodással minden gazdálkodástörténeti név elvesztette jelentőségét. Fennmaradása a *Gyep*-nek /háztáji legelő/, a *Szőlő* dűlőinek /zártkert/, a *Felső-földek*, az *Alsó-rét*nek fennmaradása várható /nagy területű, fontos szerepet betöltő határrészek/.

Önállóan, egyelemű névként található 3, a típus neveinek 5,76 %-a /élő 2, kihalt 1/.

A megkülönböztető elemek közül családnév 11, családnév keresztnév 2, családnév + -né képző 1, keresztnév 3, viszonylagos nagyság 7, állatnév 1, növénynév 3, birtoklás kifejezője 5, műtárgy 1, a tágrész alakja 2, térbeli viszonyítás 7, bizonytalan eredetű 2, tájrésznév 12.

Alaki megoldását tekintve 2 alapelem /föld, kert 1-1 névben/ birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme a falu közössége /Falu-földje/, családnév + -né képző /Cziujákné kertje/.

Megkülönböztető elemként 4 alapelem 7 névben fordul elő /dőlő 2, gyeplő 1, rét 1, telek 3/. Valamennyi kihalt név.

A típus neveinek száma összesen /a megkülönböztető szerepben levő alapelemeket is számítva/ 59. Ez az egész névanyagnak 12,19 %-a. A megkülönböztető szerepben levők mind kihalt nevek, így az élő nevek száma nem változott.

Birtoklástörténeti nevek

Ide sorolom azokat a földrajzi közneveket, amelyekkel a földközösség korától birtokrendezés, tagosítás, úrbírtokrendezés során jelölték meg a falu külterületének egyes részeit.

határ: 'a szomszédos község határa melletti terület'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: térszínforma, a tájrész alakja: Szeg-határ /-/-.

Az 1 kihalt név a típusnak 20 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként 3 névben fordul elő. Belőle 2 élő, 1 kihalt: Határ-fenek, Határ-hát, Határ-út /-/-/. Ezeket l. alapelemükénél.

A határ összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 4 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,82 %-a. Élő név 2, az élő neveknek 0,76 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

határbeli: 'a szomszédos határba benyúló tájrész'.

Egyelemű névként: Határbeli /-/-.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

A tapadásos úton keletkezett kihalt 1 egyelemű név a típusnak 20 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

nyilas: 'nyírlhúzással osztott földdarab'

Egyelemű névként: Nyilas.

Alapelemként 2 névben található meg. Megkülönböztető elemei: viszonylagos nagyságot kifejező: Kis-nyilas, Nagy-Nyilas.

A 3 élő név a típusnak 60 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a, az élő neveknek 1,14 %-a.

A 3 név ma még általánosan ismert, visszaszorulásuk ennek ellenére biztosra vehető. A tájrész egy nagy összefüggő területnek részévé vált.

Műveltségi nevek.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

Összefoglalás: A típus megterhelése nagyon csekély. A 3 alapelem /az alapelemeknek 2,63 %-a/ 5 névben található meg. Az 5 név az egész névanyagnak 1,03 %-a. Ma is élő 3 név a típus neveinek 60 %-a, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész évszónak 0,61 %-a. A 3 alapelemből élő 1, a 3 *nyilas* névben.

Minden név a régi elavult birtokviszonyok emlékét őrzi. Visszaszorulásuk biztosnak látszik.

Önálló, egyelemű névként található 2, a típus neveinek 40 %-a. Élő 1, kihalt 1.

A megkülönböztető elemek közül viszonylagos nagyságot kifejező 2, a tájrész alakjára utal 1.

Megkülönböztető elemként 1 alapelem 3 névben fordul elő /határ/. Élő belőlük 2, kihalt 1.

A típus neveinek száma összesen /a megkülönböztető szerepű alapelemeket is számítva/ 8. Ez az egész névanyagnak 1,65 %-a. Velük együtt a típus élő neveinek száma 5, az élő neveknek 1,90 %-a, az egész névanyagnak 1,03 %-a.

Növényzeti gyűjtőnevek

A földrajzinév-adásnak gyakori módja, hogy a tájrészt a rá jellemző növényzetről nevezik el. Ebbe a típusba soroltam azokat az alapelemeket, amelyek keletkezésének alapja a tájrészre jellemző természetes vagy mesterséges eredetű növényzet.

akácos: 'akácfával beültetett nagy tájrész'.

Egyelemű névként: Akácos.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 élő név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

A név továbbélése várható.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

cserje: eredetileg 'sarjadó fákkal benőtt terület', ma 'szántó'.

Egyelemű névként: Cserje.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 élő név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

A régi erdő kiirtása utáni állapotot mutatja a név. A vízszabályozással járó erdőirtás emléke. A kivágott fák után keletkezett sarjadó, fiatal hajtásokról nevezték el. A művelés következtében rövid ideig tartó volt ez az állapot, a cserjéket a művelés érdekében hamar kiirtották, ma már nyoma sincs. A tájrész egy összefüggő nagy területnek a része. A név fennmaradása nem valószínű.

Megkülönböztető elemként 2 névben fordul elő. Mind a kettő élő név: Cserje-átjáró, Cserje-járó /l. alapelemüknél/. A *cserje* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 3 névben fordul elő. Az egész névanyagnak 0,61 %-a. Valamennyi élő, az élő neveknek 1,14 %-a.

erdő: 'nagy fákkal, vad növényzettel benőtt terület a Tisza mellett'.

Önállóan, egyelemű névként nem él.

Alapelemként 6 névben található meg. Megkülönböztető elemei: ragadványnév + családnév + keresztnév: Német Kis Jancsi erdeje /-/-; a tájrész állapota, jellemzője: Öntés-erdő /-/-; tájrésznev: Aranyosi-erdő, Dunakunyhó-erdő, Göbe-erdő /-/-, Csú-erdő.

A 6 név a típusnak 22,22 %-a, az egész névanyagnak 1,23 %-a. Élő név ma is 3, az erdő neveknek 50 %-a, a típusnak 11,11 %-a, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

Az adatközlők szerint "*régén több vóut az erdőü a majnál!*". Ez a nevekben nem jelentkezik, hiszen a nevek megterhelése csekély, csak a típuson belül magas a százalék. Ez arra mutat /a kataszteri iratok is igazolják/, hogy régén a Tisza mellett, az árvízmentesítés előtt a mainál jóval szélesebb, jóval nagyobb területen volt erdő. A név megmaradt, de az általa jelölt terület nagy mértékben leszűkült. A nevek további csökkenése várható. Az Aranyosi-erdő eltűnt a Tisza II. építésével, a Göbe-erdő az Akácos részévé vált, a Csú-erdő is a Holt-Tisza kis területére zsugorodott. Korábban az erdő jóval nagyobb szerepet töltött be a lakosság életében a mainál. A lakosság fiatal férfi tagjai télen "*ríszibe*" erdőt vágni jártak /a kivágott fa 1/3-a a favágóé volt/. A szalma, "*csutkaízik*" /kukoricaszár, amiről a levelet a tehének már lerágták/, "*gané*" /nyáron taposással előállított, kockára vágott száraz trágya/ mellett az erdőn kivágott fa szolgált tüzelőül. Fát soha nem vettek, a szükségletet mindenki biztosította magának a téli erdővágás idején.

A Német Kis Jancsi erdeje nevet is ide soroltam, bár a hivatalos iratokból ítélve helymegjelölés lehetett. Arra azonban sok példa van /pl. a dűlő köznévvel alkotott nevek/, hogy a hivatalos megjelölés névvé vált. Nem kizárt, hogy ebben az esetben is előfordulhatott a névhasználat is, ezért névként számítottam.

Alaki megoldását tekintve 1 névben birtokos személyragos.

Megkülönböztető eleme ragadványnév + családnév + keresztnév
/Német Kis Jancsi erdeje/.

Megkülönböztető elemként 2 kihalt névben fordul elő: Csű-erdő laposa
/--/, Kis-Erdő-fok /--/.

Az *erdő* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 8 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,65 %-a. Élő 3, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

gyékényes: eredetileg 'gyékénnyel benőtt tó, lapos', ma a pontos helyét megállapítani nem lehet, az iratok alapján számításban jöhető terület 'szántó'.

Egyelemű névként: Gyékényes /--/.

Alapelemként 1 névben található meg. Megkülönböztető eleme: viszonylagos nagyságot kifejező: Nagy-Gyékényes /--/.

A 2 kihalt név a típusnak 7,40 %-a, az egész névanyagnak 0,41 %-a.

Megkülönböztető elemként 2 kihalt névben fordul elő: Gyékényes-lapos
/--/, Nagy-Gyékényes-tó /--/.

A *Gyékényes* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 4 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 0,82 %-a. Valamennyi kihalt.

gyümölcsös: 'almafával beültetett nagy terület'.

Egyelemű névként: Gyümölcsös.

Alapelemként 2 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Klein gyümölcsöse; családnév + keresztnév: Tóth Pista gyümölcsöse.

A ma is élő 3 név a típusnak 11,11 %-a, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

A nevek által jelölt terület ma is gyümölcsös. A termelőszövetkezet tulajdonában van. Valamennyi régi telepítésű, ezért a név további sorsa a felújítástól is függ.

Alaki megoldását tekintve 2 névben birtokos személyragos. Megkülönböztető eleme 1 névben családnév, 1 névben családnév + keresztnév.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

káposztás: eredetileg, az ún. művelési kényszer idején 'káposztatermesztésre használt terület', ma 'szántó'.

Egyelemű névként: Káposztás /--/.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 egyelemű kihalt név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Ma nem termelnek káposztát a határban.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

liget: 'nyárfával beültetett vizenyős talajú terület, lapos', korábban tó volt.

Egyelemű névként: Liget.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 élő név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a. Belterületi név.

A területről néhány évvel ezelőt a fákat kivágták, és új csemetékkel telepítették be. Ezzel a név fennmaradását biztosra vehetjük. A hivatalos utcanévadás a mellette levő utcát *Nyárfás utcának* nevezte el.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

nádas: eredetileg 'náddal benőtt fenék', ma az iratok alapján számításba jöhető terület 'szántó'.

Egyelemű névként: Nádas /-/-.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 kihalt név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként nem fordul elő.

sásas: eredetileg 'sással benőtt lapos és hát' a Gyepen, ma 'legelő, gyep', esős időben a lapos vízállás.

Egyelemű névként: Sásas /-/-.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 kihalt név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a.

Megkülönböztető elemként 6 névben fordul elő: Sásas-fenek /-/-, Sásas-hát, Sásas-háti-legelő /-/-, Sásas-kut, Sásas-lapos, Sásas-tó /-/-./Ezeket l. alapelemüknél/. Élő 3 név.

A *sásas* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 7 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,44 %-a. Élő név 3, az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

sulymos: eredetileg 'sulymot termő tő', ma 'félkör alakú mély fenék és a körülötte levő kiemelkedés, szántó'.

Egyelemű névként: Sulymos.

Megkülönböztető eleme nem alakult ki.

Az 1 egyelemű név a típusnak 3,70 %-a, az egész névanyagnak 0,20 %-a, az élő neveknek 0,38 %-a.

A név közismert, általánosan használt. Bár a névadás alapjául szolgáló régi állapot feledésbe merült, a névnek a fennmaradása közismertségénél fogva egy ideig várható.

Megkülönböztető elemként 7 névben található meg: Sulymos farka /-/-, Sulymos-köz /-/-, Sulymos-lapos, Sulymos-szeg /-/-, Sulymos széle /-/-, Sulymos-tó /-/-, Sulymos-zug. /Ezeket l. alapelemüknél./ Ma is élő 2 név.

A *sulymos* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 8 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 1,65 %-a. Élő név 3 az élő neveknek 1,14 %-a, az egész névanyagnak 0,61 %-a.

szőlő: 'szőlővel beültetett, körülkerített nagy terület, zártkert'.

Egyelemű névként: Szőlő, névutós szerkezetben Szőlő megett /--/.

Alapelemként 7 névben található meg. Megkülönböztető elemei: családnév: Bánó-szőlő, Graefl-szőlő; családnév + keresztnév: Nagy Jenő szőlője; viszonylagos nagyságot kifejező: Nagy-szőlő; tájrésznev: Domaházi-szőlő, Sziget-szőlő, Kis-Sziget-szőlő /--/.

A 9 név a típusnak 33,33 %-a, az egész névanyagnak 1,85 %-a. Ma is él 7 név, a szőlő neveknek 77,77 %-a, a típusnak 25,92 %-a, az élő neveknek 2,67 %-a, az egész névanyagnak 1,44 %-a. A Szőlő mellett névutós szerkezetet önálló alapelemnek tekintettem. A ma még nagy számú élő nevek közül a Szőlő, Nagy-Szőlő, Domaházi-szőlő, Sziget-szőlő nevek fennmaradása várható. Ezek ma zártkertek. Nagyon sok helyi lakosnak van itt kisebb-nagyobb szőlőterülete. Újabban víkendházak is épülnek. A Bánó-szőlő a Nagy-Szőlőben levő terület, urasági birtok volt, 1945-ben osztották ki. A nevet már ma is ritkán használják. Nagy Jenő szőlője azonos a Domaházi-szőlővel, a volt tulajdonosáról kapta a ma már alig használt korábbi nevét. Ezt a területet is 1945-ben osztották ki. A Graefl-szőlőt az utóbbi években kivágták, a termelőségvetkezet tulajdonában levő szántó. Ezeknek a neveknek a teljes kihalása valószínű.

Alaki megoldását tekintve 1 névben birtokos személyragos.

Megkülönböztető eleme családnév + keresztnév /Nagy Jenő szőlője/.

Megkülönböztető elemként 1 kihalt névben fordul elő: Szőlő alatti-tó /--/.

A *szőlő* összesen /megkülönböztető elemként is számítva/ 10 névben fordul elő. Ez az egész névanyagnak 2,06 %-a. Élő név 7, az élő neveknek 2,67, az egész névanyagnak 1,44 %-a.

Összefoglalás: A 11 alapelem /az alapelemeknek 9,64 %-a/ 27 névben található meg. A 27 név az egész névanyagnak 5,57 %-a. Ma is élő 17 név a típus neveinek 62,96 %-a, az élő neveknek 6,48 %-a, az egész névanyagnak 3,51 %-a. A 11 alapelemből 7 az élő. A 17 név a 7 alapelemben az alábbiak szerint oszlik meg: akácos 1, cserje 1, erdő 3, gyümölcsös 3, liget 1, sulymos 1, szőlő 7 név. A nevek további csökkenése elsősorban a szőlő nevekben várható, de valószínű a cserje kihalása is.

Önállóan, egyelemű névként található 11, a típus neveinek 40,74 %-a. Ma is élő 7, kihalt 4 név. Ha a típus neveinek számához viszonyítjuk, akkor ebben a típusban a legtöbb az egyelemű neveknek a száma.